

Trettandedag Jul

E p i p h a n i a

Ev Matt 2: 1–12. Predikan Gunnar Edwardsson, ELBK.

”Ingen har någonsin sett Gud, den enfödde Sonen som är i Faderns sköte, han har uppenbarat honom.”

Så heter det i Joh 1: 18 och det är ett ord som passar väl denna högtidsdag då vi firar Trettandedagen eller Epifania, som är den äldsta i kyrkans högtidsdagar i julen och den sista högtidsdagen i julfirandet. Dess firande sträcker sig som brukligt en oktav framåt, dvs en vecka framåt, så att julen i kyrklig mening upphör 7 dagar därefter, dvs 13 januari eller 20:e dag Knut, som vi kallar det.

Dagens tema är alltså Epifania som är grekiska och betyder Uppenbarelse, och inte vilken uppenbarelse som helst utan Guds Epifania, Guds Uppenbarelse. I centrum för denna dag står evangeliet om de vise männen, magerna, stjärnskådarna, som sett Kristi stjärna i östern och som kom för att tillbedja honom. Och därför stannar vi i dag inför ämnet:

Guds uppenbarelse

1. I ordet

Det hör till något av det mest orimliga att Gud själv har uppenbarat sig för oss människor. Det är vad ingen människas hjärta har kunnat tänka. För skulle vi med vårt förstånd och vårt förnuft och logik söka komma till klarhet i fråga om Gud och hans uppenbarelse så blir det ett blankt Nej. Man menar att det inte finns någon möjlighet därtill i vår naturvetenskapliga värld. Men många människor anser likväl var *sökare*. Och det låter som något gott och väl att man är sökare och det vill man således gärna vara, man menar sig då göra så gott man kan. Det kan vara ett sökande på många plan, men nästan alltid är det ett sökande inom vad vi som människor kan tänka, föreställa oss, vad som är rimligt, resonabelt och ofta också det som ligger i tiden. Nu är det likväl så att ingen av oss kan på det sättet finna en verklig uppenbarelse, finna Gud och hans uppenbarelse. Gud går ut över vad vi kan tänka och föreställa oss. Och därför blir detta sökande, inte ett letande efter Gud, utan bara en cirkelrörelse inom sig själv och sina begränsningar. Och därför tjänar det bara en sak, nämligen att fly undan Gud. Därför att där han uppenbarar sig, där finner vi människor med vårt förnuft inget. Men allt tal om att man finner Gud ute i naturen eller tystnaden eller vad det eljest kan vara, är och förblir en omöjlighet. Han har inte valt att där uppenbara sig. Man finner bara spår av Gud i naturen men inte uppenbarelsen av Gud. Gud kan man alltså bara finna där han uppenbarar sig. Och det är ordet, Guds ord, den heliga Skrift.

Nu kan man naturligtvis fråga sig om det var i Guds uppenbarelse som magerna, de vise sökte honom. De var stjärntydare, maguser, och det var på den tiden allt vad vetenskap man kände till och erkände. På den mörka himlen i mellanöstern sökte de nattetid utgrunda tidens gång och händelsers orsakskedja. Nu var de inte så ensidigt inriktade att de inte kände till något annat än detta. Nej, de kände sannolikt till vad som var Israels hopp och förtröstan, nämligen löftet om Messias, Davids son. Att de kände till detta hade säkert med att göra med profeten Daniel som verkade under den babyloniska fångenskapstiden och om honom heter det att *”Daniel steg i ära och makt under Darejaves och persern Kores regeringar”* och att Gud hade givit honom kunskap och insikt *”i allt slags skrift och vishet”*, dvs i österns hela astronomiska kunskaper. Säkert hade han då också kunnat visa att Israels hopp hade

förutsagts med anspelning på en stjärna, nämligen i Bileams profetia: *"Jag ser honom, men icke i denna tid, jag skådar honom, men icke nära. En stjärna träder fram ur Jakob och en spira höjer sig ur Israel."* (4 Mos 24: 17)

De vise hade således med stor sannolikhet en kännedom om Skriftens innehåll på denna punkt och när de följde stjärnan, följde de den på Guds ords befallning. Det var detta som gjorde att de kom slutligt rätt, för endast i vad Gud uppenbarar i ordet, bibelordet, kan en människa komma rätt och få insikt om vem Gud verkligen är och finna honom.

2. I Jesus Kristus

När de vise magerna sökte efter Messias som kom de ju först till Jerusalem. För som de tänkte, där borde man ju ha klarhet om Messias födelse och eftersom han skulle vara en kung så måste man söka honom i kungapalatset. Så gjorde man, men till sin förvåning och bestörtning visste man i Herodes kungapalats intet därom. Nej, här var det såsom det brukar vara i världen, här var man främmande för Messias och ville här inte ha att göra med honom. Herodes fruktade inför Messias ankomst och startade strax den tidigaste förföljelsen emot Kristus och mot de menlösa, dvs oskyldiga barnen i tvåårsåldern och där under i Betlehem med omnejd som fick sätta livet till.

Att Herodes inte skulle vara intresserad var kanske inte så konstigt. Han representerade i hög grad världen och vad den har. Inte heller var han jude utan hedning. Men judarna, överstepräster och de skriftlärd som kunde säga honom att enligt Mika bok så skulle Messias födas i Betlehem, de hade heller intet mer att säga om Messias ankomst och visste inget om han verkligen var född eller hälsade hans ankomst med glädje.

Det lär oss det viktiga att det som är stort i världen och räknas för något, när det gäller Herren och hans ord, så betyder de intet. Det som världen anser högt är dårskap inför Gud. Man kan alltså inte söka Guds sanning efter vad människor anser högt eller gå på vad människor tycker och tänker i saker som rör Gud och hans ord. Här måste man enbart se till ordet och följa det oberoende av människors inställning därtill. Om de vise hade tagit intryck av stämningarna i Jerusalem så hade de aldrig kommit längre än till Jerusalem i sitt sökande efter Messias, Kristus.

Nu lämnade de emellertid de ovissa människorna och deras åsikter bakom sig i Jerusalem och lydte enbart profetians ord, som utpekade Betlehem. Och det är när de gör det som de också ser stjärnan på nytt och som det heter uppfylls av *"en mycket stor glädje"*. Stjärnan är så tydligt att den leder dem till det stället där barnet var. De följer skriftens ord för att komma rätt och de tvekar inte för det ringa barnet och för de ringa föräldrarna. De är övertygade om att de har kommit rätt eftersom de litade till löftet och därför kommer de också till Herren Kristus, och finner där Guds uppenbarelse.

Så kan också vi bara finna Guds uppenbarelse där hans löften är givna. För Jesus Kristus är inte bara utsänd för att vara människa bland människor utan han är Guds Son och sann Gud och född till människa för att uppenbara Gud bland människor. *"Han har uppenbarat honom"*, säger aposteln och evangelisten Johannes. Och när han säger det, så säger han först *"Ordet vart kött och bodde ibland oss och vi sågo hans härlighet, vi såg likasom en enfödd Sons härlighet, från sin Fader, och han var full av nåd och sanning."* Det var Guds Sons härlighet, den gudomliga härligheten som skådades i Jesu person och verk. Inte för det vanliga ögat men för trons öga. Vi kan bara finna Jesus genom Guds ords löften. Ingen annanstans låter han sig finnas, och ingen annanstans finner vi livet. Gud har uppenbarat sig i Jesus Kristus och endast där.

Du måste alltså lämna allt det ovissa bakom dig, människors åsikter, dina egna tankar, din egna tvivel och i stället lägga allt i den vågskålen som är Jesus Kristus. Han har lovat och sagt att den som kommer till honom, den kastar han inte ut. (Joh 6: 37) Det får du tro på och vara viss om. Han är den sanne Guden och evigt liv.

3. Jesus Kristus hela världens Frälsare får vi tillbedja

Det var också så för de vise att när de gick och fann barnet med dess moder så faller de ner och tillber honom och räcker fram skänker, guld, rökelse och myrra, alltsammans mycket dyrbara gåvor. Detta gör de, inte bara för att hylla honom, utan de faller ner och tillber honom. De tillber där den som är Guds uppenbarelse och deras och hela världens frälsare. Det är nu också det avgörande i Guds uppenbarelse i Jesus Kristus. Ordet blev inte kött för egen skull, utan blev det för människornas skull. Frälsaren kom i världen för dem som måste frälsas. Han kom till oss fattiga för att göra oss rika.

Det är i Jesus Kristus du finner både Gud och finner honom såsom din frälsare. Utanför Kristus ingen frälsning, men i Kristus all frälsning. Och det är här som du också finner den rätta tillbedjan. Att tillbedja Gud i ande och sanning, det är att tillbedja Gud i Jesu namn, i hans frälsarenamn. Det är att komma inför Gud i åberopande på denne Frälsare. Att han för denne frälsares skull skall höra oss och bönhöra oss. Vi får komma till Jesus och därmed komma till Gud själv, vi får tillbedja honom och därmed tillbedja Gud. Det är han som säger: *"Kom till mig ni alla som arbetar och är betungade, jag skall ge er ro..."* (Matt 11: 25), *"I världen lider ni betryck, men var vid gott mod, jag har övervunnit världen."* (Joh) Det är ord av hans mun att förtrösta på när världen och allt med den förgår. När livet rinner ut och vi färdiga för evigheten. Här är den frälsare som övertäckt din synd och givit dig rättfärdigheten för intet. På honom kan du lita och för hans skull äga ett gott hopp.

Så finner du i ordet Guds uppenbarelse, dvs Jesus Kristus, och i och med honom finner du Gud din Frälsare. Tror du därpå är du salig och förtröstar du därpå är du frälst.

*Ditt ord, o Jesu bliva må / Den stjärna i vars sken vi gå / Låt din helga lära / Ledsaga oss i all vår tid / Ljus och kraft beskära / åt oss i livets sorg och strid / Och i döden bära / Till vårt hjärta frid.
Amen.*